PROTECȚIA MINORULUI VICTIMĂ A INFRACȚIUNII

Cristina OLEINIC
CZU: 343.62:341.231.14 *oleinic.cristina98@gmail.com*

The study on the bachelor's thesis focused on researching the concept of minor victim, analyzing the phenomenon of victimization and its victimization, determining the factors that lead to victimization, their complete analysis and identifying methods and solutions to combat this phenomenon.

În societatea actuală, multe dintre problemele minorilor tind să devină probleme ale întregii societăţi, în această lucrare fiind evidențiată o problemă majoră a societății, și anume – copilul ca victimă a infracțiunii. Persoanele nevârstnice sunt mai lejer supuse riscului de a deveni victime. Fiind fără experienţă şi cu un fizic mai slab, inclusiv un psihic încă nestatornicit, minorii fac parte din categoria persoanelor cu victimitate sporită, dat fiind că aceştia au o capacitate redusă de a înţelege caracterul actelor săvârşite şi de a prevedea consecinţele lor, cu un discernământ diminuat şi un grad mai înalt de sinceritate [1, p.311]. De obicei, minorii nu încearcă să se apere de agresori, iar psihicul lor rămâne traumat după infracţiune. Toate acestea le pot distorsiona comportamentul, evoluţia normală a personalităţii lor, le pot crea anumite complexe, fobii [2, p.401].

Importanţa studiului derivă din faptul că însăși violența reprezintă o problemă socială gravă, în deosebi asupra minorilor, fiind considerată o formă de tortură din cauza caracteristicilor sale. Trăită ca o realitate, ea provoacă traume, trăită în imaginar, ea surpă ființa umană, făcând-o incapabilă de performanțele unei vieți normale, integrate în societate. Consecințele apar nu numai în plan individual, ci și social prin fracturarea relațiilor și prin erodarea solidarității și coeziunii sociale. Victima este individul care se înscrie într-o dimensiune personală, socială şi politică. Diferitele definiţii, mai mult sau mai puţin extinse, tind să reducă din caracterul relativ al conceptului de victimă. În conformitate cu proiectul *Instrucţiunii privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru asistenţa şi monitorizarea copiilor victime şi potenţiale victime ale abuzului,*

neglijării, exploatării, traficului, copil-victimă este copilul căruia, prin acţiuni sau inacţiuni, i-au fost aduse daune morale, fizice sau materiale [3, p.85]. Violența este o problemă omniprezentă în toate țările lumii, cu consecințe grave în plan fizic, emoțional, financiar și social asupra victimelor și societății în întregime.

Această problemă complexă implică atât protejarea integrităţii personale a victimelor, a intereselor lor sociale, cât şi ingerințe legiferate în drepturile agresorilor.

În lume au fost create organisme naţionale al căror scop este prevenirea victimizării, precum şi acordarea ajutorului postvictimal victimelor. Protecţia victimelor infracţiunilor, în special protecţia victimelor infracţiunilor săvârşite cu violenţă, constituie o preocupare a organismelor europene şi a statelor Europei, fundamentată pe raţiuni de echitate şi solidaritate socială. La nivelul Consiliului Europei, această preocupare s-a concretizat în adoptarea Convenţiei europene privind compensarea victimelor infracţiunilor violente (Strasbourg, 24 noiembrie 1983) şi a Recomandării nr.R(85)11 privind poziţia victimei în cadrul dreptului penal şi al procedurii penale etc.[4].

Prevenirea victimizării se face printr-un larg spectru de modalităţi: organisme nonguvernamentale; publicarea informaţiilor în reviste sau palete, emisiuni radio şi televizate, mass-media etc. În unele state, se ţin lecţii privind lupta contra criminalităţii şi modalităţile de apărare. Minorilor încă de la grădiniţă li se implementează să nu converseze cu străinii şi, cu atât mai mult, să nu meargă undeva cu persoane necunoscute [3, p.106].

Printre modalităţile de prevenţie a victimizării am sublinia:

1. Prima categorie de măsuri pentru asigurarea protecţiei victimelor infracţiunilor priveşte informarea acestora, pornind de la ideea că o informare corectă şi completă a victimei constituie prima condiţie pentru realizarea drepturilor şi pentru ameliorarea situaţiei sale.

2. O altă categorie de măsuri se referă la consilierea psihologică a victimelor unor infracţiuni. Consilierea psihologică se asigură victimelor acelor infracţiuni care, fiind săvârşite cu violenţă sau aducând atingere libertăţii sexuale a persoanei, produc nu doar o traumă fizică, ci şi o traumă psihologică.

3. Mecanismul cel mai important de protecţie a victimelor ar privi compensarea financiară de către stat a victimelor unor infracţiuni.

Trebuie de menționat și faptul că copiii fac parte din categoria persoanelor cu o vulnerabilitate victimală crescută datorită particularităţilor psihocomportamentale și de vârstă specifice.

Anume acestor caracteristici ei pot fi ușor antrenaţi în acţiuni victimizante pentru ei, pot fi înșelaţi cu promisiuni sau recompense, minţiţi, constrânși să comită acte ale căror consecinţe negative pentru ei și pentru alţii nu le pot prevedea.

De altfel, atât în legislaţia internă cât şi în legislaţia internaţională, a existat dintotdeauna o preocupare asiduă pentru reglementări ce vin în respectarea şi garantarea drepturilor minorilor. Ca expresie a acestei preocupări, la nivel internaţional au fost elaborate diferite instrumente juridice toate având menirea creării unui cadru legal care să ofere o protecţie juridică reală minorilor. Mai mult ca atât, determinăm că consecinţele experienţelor victime ale violenţei sunt profunde şi au efecte pe termen lung care pot afecta bunăstarea psihică, emoţională şi psihologică a copilului. Violenţa afectează şi societatea în general. Pe termen lung ea are efecte negative asupra economiei, deoarece reduce productivitatea în viitor a victimelor, inclusiv a copiilor, când devin adulţi, precum şi abilitatea lor de a însuși. Ea, de asemenea, reprezintă o povară în plus asupra sistemului de sănătate, protecție socială şi educaţie. O problemă stringentă în Republica Moldova este violenţa, de regulă puține persoane supuse violenţei se adresează organelor de drept, considerând că este o problemă a societății, iar cel mai îngrijorător este faptul că victime ale violenţei sunt copiii. În alt context, specificăm că un rol aparte în protecția victimelor minore îl au și autoritățile naționale, organele competente și persoanele responsabile de siguranța copiilor minori. Acestea oferind asistență minorilor victime ale infracțiunilor le sunt de un sprijin enorm.

În cele din urmă, propunem în calitate de recomandare – introducerea în programul școlar a disciplinei „Educația juridică și aceasta să fie obligatorie. Necunoașterea legii nu poate fi invocată drept scuză, și atunci cum poate fi sancționat un minor căruia nu i se spun nici măcar regulile din principalele legi cu care ne întâlnim zi de

zi. Scopul acestei discipline este să familiarizeze elevii cu principalele reglementări ce se aplică în viața cotidiană. Să se insiste pe responsabilități, interdicții, permisiuni, proceduri aplicabile, sancțiuni posibile, efectele implicării într-o procedură disciplinară sau judiciară asupra individului și viitorului său.

O altă recomandare propusă constă în elaborarea unui proiect de acte normative, care să aibă ca scop prevenirea victimizării și prevenirea timpurie a infracțiunilor comise de tineri prin promovarea respectului față de lege și stat de drept, a unui comportament integru și a unei atitudini civile în rândul generațiilor tinere.

O ultimă recmandare este elaborarea unui manual informativ pe întelesul copiilor cu principalele legi și articole pe care aceștia să le poată analiza și studia. Scopul acestora să fie de a-i sensibiliza și de a-i informa corect atât pe copii cât și pe părinți.

Referințe:

1. SÎMBOTEANU, D. et al. *Copiii victime ale infracţiunilor şi procedurile legale: cazul Republicii Moldova*. Raport de studiu. Chișinău, 2013. ISBN 978-9975-57-084-8.
2. http://cnpac.org.md/uploaded/Amicel/files/studiu_audierealegala.pdf
2. *Manual de drept european privind drepturile copilului*. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și Consiliul Europei. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2016. ISBN 978-92-871-9899-0 https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/-fra-ecthr-2015-handbook-european-law-rights-of-the-child_ro.pdf
3. PĂVĂLEANU, V. *Drept procesual penal.* Partea generală. București: Lumina Lex, 2001.
4. Recomandarea nr.R(85)11 a CE privind poziţia victimei în cadrul dreptului penal şi al procedurii penale.

Recomandat
Dorina GUREV, dr., lector univ.